СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 37. Джерзі Ситі, Н. Дж., вівторок, 17-го лютого 1942. No. 37. Jersey City, N. J., Tuesday, February 17, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

Згадуючи за Упадок Сінгапуру й Інші Воєнні Невдачі, Чорчил Підкреслив, Що Це є Нічим у Порівнанню з Тим, Що Британія Має Такого Союзника як Злучені Держави Америки, що Разом з Нею є у Війні на Життя і Смерть

ВАШИНГТОН ПІД ВРАЖІННЯМ УПАДКУ СІНГАПУРУ

ВАШИНГТОН. — Упадок Сінґапуру, цьої далеко-східньої британської твердині, є одним з найтяжчих ударів, які досі понесли Обєднані Держави від початку теперішньої війни. Навіть промова Винстона Чорчила, яка відзначалася твердим реалізмом та заохочувала всі демократичні сили до дальшої боротьби з Державами Осі, не змешила того великого враження, яке у вашинґтонських урядових колах викликав упадок Сінґапуру. Вправді, колиб було певно, що Суматра, що є віддалена від Сінґапуру лиш проливом Малякка, зможе вдержатися, то можливо враження це не булоб таким прикрим. Одначе, якщо Суматра піде шляхом Сінґапуру, тоді Обєднані Держави будуть позбавлені нафти на Південному Пацифіку. Не тільки це, бо захоплення Суматри японцями вможливилоб їм перехід на Індійський Океан, звідки вони моглиб нападати на перевозові кораблі, що їдуть до Китаю, Суезького Каналу та Перського [illegible]. Відрадним та потішним явищем, що балянсує де[illegible]ґапуру, є це, що на Яву прибула більша скількість американських літаків, які значно скріпили голяндську повітряну фльоту.

РУЗВЕЛТ ПІДДЕРЖУЄ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ КАНАДИ

ОТТАВА (Канада). — Радіовий апель президента Рузвелта, в якому він закликав канадійців до солідарности з Обєднаними Державами, викликав велике враження в Канаді та допоміг значно урядові в його воєнних заходах. Як відомо, канадійський уряд розпочав тепер кампанію за $600,000,000 воєнної позички, яка є вже четвертою з черги воєнною позичкою та йде під іменим „Позичка Перемоги". У свойому заклику президент Рузвелт заявив, що хоч Обєднані Держави є баґаті у всякі ресурси, проте боєва сила ворога є ще більшою ніж „ці сили свободи, що борються з ним".

ЛЕНДОН ОДОБРЮЄ ПРОМОВУ ЧОРЧИЛА

НЮ ЙОРК. Алфред Лендон, б. ґубернатор Кензасу та републиканський кандидат на президента в 1936. р., заявив, що промову Винстона Чорчила він розуміє як заповідь дальшої боротьби до самого кінця. Він казав далі, що Америка та Велика Британія більш як колинебудь обєднані тепер у своїх воєнних цілях. Ці два народи мусять тримати разом, не зважаючи на всі неуспіхи чи навіть поважні втрати. Бо Ґітлер своєю тактикою часто розбиває союзників, щоб потім легче було йому їх повалити.

„ТИЖДЕНЬ ҐЕН. МЕКАРТУРА"

НЮ ЙОРК. — Ліон Фрейзер, голова нюйорського відділу Американського Червоного Хреста, заявив, що кожний нюйорчанин повинен зложити лепту на цілі А.Ч.Х. в „Тижні ґен. МекАртура", який почався в понеділок 16. лютня ц. р. Він твердив, що Ню Йорк мусить доповнити $1,175,000, щоб зібрати цю суму, яка була призначена на Ню Йорк.

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В ЄЙЛСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

НЮ ГЕЙВЕН (Конн.). — Президент Єйлського Університету д-р Сеймур заявив, що з днем 30. березня 1942. р. на тамошньому університеті впроваджується програму фізичного виховання, яка має заправити студентів до твердого військового життя. Фізичне виховання обниматиме тренування мязів, спорт та фізичну працю.

ПЕРЕСТЕРІҐАЄ ФРАНКА ТА ЙОГО ФАЛЯНҐУ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — Ґазета „Корейо да Манга" видрукувала статтю, в якій перестеріґає ґен. Франка та його „Еспанську Фалянґу", щоб не вносили замішання у відносини в Полудневій Америці та не робили пропаґанди в користь Держав Осі. Ґазета пише, що хоч ці полуднево-американські краї й належали колись до Еспанії, тепер вони є незалежними американськими републиками та не звязані з Еспанією. Ґен. Франко, пише ґазета, може посилати своїх заушників на східний фронт проти Росії, та хай не висилає своїх аґентів робити пропаґанду в Полудневій Америці.

ВАН КЛЄФЕНС ПРО ЗМАГАННЯ ГОЛЯНДЦІВ

НЮ ЙОРК. — Д-р Елько Ніколяс ван Клєфенс, міністер заграничних справ Голяндії, заявив, що голяндський еміґраційний уряд та Східна Нідерляндська Індія роблять все можливе, щоб допомогти Обєднаним Державам у війні проти Держав Осі, які є рівнож ворогами Голяндії. Він твердив, що голяндський нарід є поневолений брутальним окупантом, який старається знищити його моральні та матеріяльні баґатства, а самого його повернути в рабів.

ЯПОНЦІ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО БІЛЬШОГО НАСТУПУ В БАТААН

ВАШИНГТОН. — З полевої кватири ґен. МекАртура повідомляють, що японці приготовляються до сильного наступу на американсько-филипинські позиції на Батаанському Півострові й для тої цїли переґруповують свої частини. Японська начальна команда, доносять далі американські комунікати, постановила за взяку ціну здобути цю частину Лузону. Бо лише на цьому фронті японці не роблять жадних поступів, не зважаючи на це, що вони мають величезну чисельну переваґу над американськими військами. Майже від двох тижнів ґен. Масараґу Гомма, командуючий японськими військами, розкидає з літаків летючки, в яких взиває американсько-филипинські війська до здачі. Американські експерти обчисляють, що японці мають тепер на Фелепинах щонайменше 200,000 війська, які зміцнюють сталими десантами з моря.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ НА МОЖЛИВІ НІМЕЦЬКІ РЕЙДИ НА АТЛЯНТИКУ

ВАШИНГТОН. — Після очайдушної втечі таких німецьких панцирників як „Шарнгорст", „Ґнайзенав" та „Прінц Евґен" з Бресту до німецьких баз в Гельґолянд, в аліянтських морських кругах виринають побоювання за нові рейди на американські кораблі на Атлянтику, головно на шляху між Америкою та Ісляндією. В тій ціли в Білому Домі відбулися тайні наради, в яких крім президента Рузвелта взяли участь Накс, Стимсон, ґен. Арнолд, ґен. [illegible] та представники [illegible] команди — [illegible], адм. [illegible] як теж Гари Гопкинс.

ОСТАННІ ХВИЛИНИ СІНГАПУРУ

БАТАВІЯ. — В останніх хвилинах у Сінґапурі панувало велике замішання. По ріжних місцях зносились величезні стовпи диму. Горіли склади ґазоліни і амуніції. Перетомлені війська шлялись по вулицях міста, стараючись залатати прориви, які в баґатьох місцях поробили японці. Вкінці британський командант ґен. Парсівал стрінувся з японським командантом ґенералом Т. Ямашітом і підписав беззастережну здачу. Японці дозволили тисячці британських військ тимчасово задержати порядок в місті. Скільки британців попало в полон — покищо невідомо. Виглядає, що небаґато. Здається, що свої головні сили британці вже пару днів наперед вивезли на остров Суматру. Японські звідомлення говорять, що їхні літаки ушкодили, або знищили біля біля 30 британських боєвих і транспортових кораблів в Сінґапур.

БРИТІЙСЬКІ ЛІТАКИ ВІДНЕСЛИ УСПІХИ В ЛІБІЇ

КАЇРО. — Британські літаки, витворені в Америці, налетіли на німецькі й італійські літаки, які летіли низько над британськими військами в Лібії обстрілюючи ті війська скорострілами. Німецькі й італійські літаки не завважили британських літаків над собою, аж ті почали на них стріляти. Британських літаків було 18 і вони знищили 20 літаків Держав Осі, а крім того певне число ушкодили.

СОВЄТИ ДАЛІ В ОФЕНЗИВІ

МОСКВА. — Совєтські звідомлення подають, що хоч німці пробували своїми протинаступами спинити совєтську офензиву, то їм це не вдалось. Совєтські війнька далі поступають вперед. Совєтські звідомлення зо стратеґічних причин не подають назвищ нових занятих околиць. Говорять лише, що німці кидають на фронт чимраз більші резерви, які вони хотіли кинути щойно з весною. Совєтська офензива їх змушує ті резерви витрачувати тепер. Міжнародні мілітарні знавці є такого погляду, що на совєтськім фронті тепер відбувається остання фаза зимових боїв. З весною розпічнеться давня механізована війна.

ВІДДАЮТЬ ЧЕСТЬ ВЕЛИКОМУ ВИЗВОЛИТЕЛЕВИ. — Президент Рузвелт підчас зложення вінка на статуї Линколна в Вашинґтоні в День Лінколна. З ним визначні офіцири американської армії й фльоти.

ПРЕМІЄР ЧОРЧИЛ ПРО НЕВДАЧІ „ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ"

ЛОНДОН. — Минулої неділі премієр Чорчил виголосив промову, в якій зясував воєнне положення і подав до відома, що найважніша британська база на Далекім Сході, Сінґапур, впала в руки японців. Чорчил заявив, що про тяжкі невдачі він перестеріґав свій нарід нераз в попередніх промовах і ніколи він не обіцяв легкої перемоги. Навпаки, в попередніх промовах він виразно підкреслював, що треба сподіватись великих і тяжких ударів. Він теж тепер не обіцюв нікому легкої перемоги, а навпаки, заявив, що треба сподіватись ще тяжчих ударів і ріжних невдач. Цей рік, говорив Чорчил, буде найтяжчим і Обєднані Держави мусять стягати до купи всі свої сили, щоби під тими ударами не заломитись. Проте Чорчил висказував свою давню віру, що Обєднані Народи вийдуть переможно з цеї війни. До найвідраднішого явища, говорив він, належить це, що до тої війни приступили [illegible] Злучені Держави Америки. Їх потенціяльна сила, яку можна буде вкорист[illegible] перемінити на дійсну мілітарну силу, є величезна.

СПРАГНЕННЯ НОВИХ ПРОВІДНИКІВ В АНГЛІЇ

ЛОНДОН. — В Анґлії слідне спрагнення нових провідників. Навіть авторитет Чорчила захитаний і деякі ґазети виразно домагаються його уступлення. Чорчил вміє дуже гарно вияснювати і виправдувати невдачі, говорять критики. А нації треба не невдач, тільки перемог. До такого настрою анґлійських мас причинився не лиш упадок Сінґапуру, але ще більше переїзд великої німецької фльотилі попід самі береги Анґлії. Японці могли затопити своїми літаками два величезні британські кораблі, віддалені тисячі миль від японських баз. А анґлійська сила не могла затопити ні одного німецького корабля, хоч вони пересувались попід сам ніс анґлійцям. Цей другий випадок приґноблює анґлійців ще більше, ніж втрата Сінґапуру.

БЕТОНОВІ ДАХИ НАД НІМЕЦЬКИМИ КОРАБЛЯМИ

БЕРН. — Мілітарні техніки говорять, що німецькі кораблі „Шарнгорст" і „Ґнайзенав", які довший час стояли в французькій пристані Брест, де анґлійські бомбовики їх часто бомбардували, мали над собою бетоновий дах, якого не могли пробити ні найтяжчі анґлійські бомби. Цей дах їх врятував від цілковитого знищення.

АНҐЛІЙСЬКІ ЛІТАКИ АТАКУВАЛИ ХОРОБРО

ЛОНДОН. — Що анґлійським летунам не було брак відваги, коли вони атакували німецькі кораблі в Анґлійськім каналі, доказують смертні воєнні звідомлення. Міністерство летунства повідомило, що підчас цеї атаки згинув командант летунського ескадрону, Есмонд, який відзначився попередньо в атаці на „Бісмарка". Він, разом зо своїм ескадроном шести літаків, кілька разів пускався в напрямку кораблів, щоб пустити в них торпеди. Деякі торпеди влучали в кораблі. Але командант Есмонд і шість його літаків всі згинули. З залоги його ескадрону опісля врятовано з води лише пять осіб.

БИТВА ЗА АВСТРАЛІЮ

СИДНЕЙ. — Австралійський премієр Кортин заявив, що тепер, після упадку Сінґапуру, на Далекім Сході розпочалась „битва за Австралію". Австралійці готуються до цеї битви і не лиш стягають всі можливі мілітарні сили, але стараються заздалеґідь обезвладнити всяких внутрішних шкідників і пято-колюмністів. Здовж австралійського побережжя розпочались масові арешти чужинців, зокрема тих, які належать до ворожих держав.

КИТАЙ ДЯКУЄ АМЕРИЦІ

ЧУНЧІНҐ. — Китайський маршал Чян Кай Шек висловив на адресу Америки, її конґресу і уряду подяку за уділену Китаєви поміч у висоті 500 міліонів долярів. Цю подяку Чян Кай Шек вислав з Ню Дельґі, де він тепер перебуває, щоб зорґанізувати належну оборону з боку Британської Індії проти японської небезпеки.

ІНДІЯ ХОЧЕ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

НЮ ДЕЛЬҐІ. — Провідник гіндуських націоналістів, Явагарляль Негру, заявив, що поїздку Чян Кай Шека до Індії, зокрема його успіхи, які він там сповидно осягнув, в світі зле інтерпретують. Індуси не будуть активно помагати тій війні, доки не дістануть незалежности. Те саме заявив Магатма Ґанді.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Правда й Сила

У неділю сполудня рознеслися з радія предивні слова: „Я говорю до вас зпід тіни важкої й далеко-сяглої військової поразки. Є це поразка Британії й Імперії. Сінгапур упав. Цілий Маляйський півостров занятий. Інші небезпеки збираються довкола нас в інших сторонах і ні одна з небезпек, яким ми досі успішно ставили опір у краю або на Сході, ніяк не зменшається".

Сказані були ці слова англійською мовою: видно, що вжито найбільше поширеної мови в світі, щоб могли ці слова зрозуміти люди по всій широко розкиненій Британській Імперії, і в цілих Злучених Державах.

Могло би може комусь здаватися, що це говорив якийсь британський слабодух, якого ціллю було зневохотити британців до воєнних зусиль. Та подумати таке могла хіба людина, яка не знає духа британського народу. Ці дивні слова виголосив ніхто інший, як британський премієр Чорчил. І сказав він подібних вісток не одну, і не дві. Малюючи стан Британської Імперії в теперішню стадію війни, не щадив він чорних красок. Клав їх так грубо, що можна сміло сказати, що ледво чи є другий народ у світі, який міг би вислухати стільки йовових вісток і не заломатися душевно, не попасти в розпуку, не опустити рук.

Та сказавши цілу низку чорних вісток, начальник британського уряду витягає з них таку лекцію: „Це один з тих ментів, коли британський народ і держава [illegible] Це один з тих ментів, коли вона може виточити зо серця нещастя живучі товчки до перемоги.

„Тепер прийшов час показати той спокій і рівновагу, злучені зо завзятою постановою, яка не так то давно добула нас зо самої пащі смерти. Тут маємо ще одну нагоду показати, як це ми так часто показували в нашій довгій історії, що ми можемо вийти на зустріч невдачам з гідністю й з відновленим почуттям сили".

По тих словах премієр пригадав британцям, що вони в цій війні не є самі, що з ними стоять американці, що з ними стоять три четвертині цілого людства.

Що премієр Чорчил не помилився щодо британців, знаємо з донесень про відгуки англійських ґазет. По тій самій лінії підуть певно настрої посеред народів світа, що стоять у цій війні по боці Британії. Для них певно буде великою заохотою цей премієр, що навіть у найтяжчі менти Британської Імперії говорить своєму народові правду, лишень правду й всю правду.

Такої політики можуть держатися лишень народи, справді сильні, справді великі.

ПОТРІБНО ТЕПЕР АМЕРИЦІ ГАРТУ

Злучені Держави й Велика Британія мають величезні засоби всяких припасів. І мають повно людського матеріялу на вояків, летунів та моряків. Та щоб ті величезні сили вповні використати — на те потрібно ще багато часу. Покищо Британія й Злучені Держави мусять вести головно оборонну війну. Бо для воєнного наступу потрібно не тільки доброго пляну, але й загального підйому. Знову в оборонній війні вистарчить непохитна віра в кінцеву перемогу, спокій та загартування, і те, щоб не пригноблювали ворожі удари та успіхи. Британці вже мали час загартуватися до невигод оборонної війни. Та не загартувалися ще до оборонної війни американці. Є ще багато таких канадійців й американців, що глядять на війну наче на арену гри в ґаківку або бейзбол. Глядять ще крізь рожеве шкло на війну! І саме такі особи готові цього року зазнати великої зневіри, коли почують про воєнні успіхи ворогів на Далекому Сході, чи можливо й на інших фронтах.

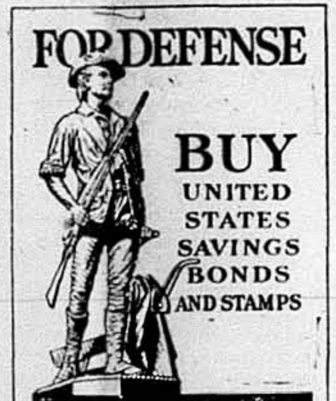
Потрібно канадійцям й американцям пригадати собі недавню промову премієра Чорчила до конґресменів та сенаторів у Вашинґтоні, в якій він заповів, що Британія й Злучені Держави повинні сподіватись сильних ударів ворога в цім 1942 році, та що може аж при самім кінці цього року, або на початку другого прийдуть деякі успіхи і для демократичних держав світу. Не робив Чорчил ніяких рожевих обіцянок і перед своїм парляментом у Британії, коли вернувся туди з Америки. Казав, що [illegible] більше помилок на фронті та на ще більші удари ворогів. Іншими словами: напоминав премієр Чорчил, щоб добре загартуватися на цей рік, щоб невдачі надто нас не пригнобили, та щоб віра в кінцеву перемогу над ворогом не захиталась.

Нам треба памятати, що американські держави ще дуже молоді. Тож по молодечому поводяться теж і американські народи, що глядять на світ та життя ще так рожево й багатонадійно, як шкільна молодь. Вірять і в легкі перемоги. І, з одного боку, коли нема великої небезпіки, молодечий підйом та віра в легкі перемоги — це навіть і похвальні прикмети. Бож дійсний підйом скріплює сили вдвоє. Та хто вірить у легкі перемоги, коли ворог дійсно сильний, то може й легко попасти в зневіру, коли зачнуть на нього падати удар за ударом. А попадати тепер у зневіру — то прямо самогубство.

Значить: потрібно тепер канадійцям та американцям ясно собі усвідомити, що проти Злучених Держав, Британії та їх союзниць стоять сильні та хитрі вороги, які можуть якийсь час хвалитися світлими перемогами, але які менше мають засобів у матеріялах та людях і можуть вичерпатися з сил саме тоді, коли Злучені Держави й Британія дійдуть до самого вершка розвою й використання своїх матеріяльних скарбів та людської сили. А таке усвідомлення додасть американцям та канадійцям непереможної віри в кінцеву перемогу над ворогом. Загартує їх до війни.

Та не тільки канадійцям та американцям потрібно тепер гарту. Потрібно його й українцям, бо прямо серце крівавиться, що українські землі й надалі оставиться тереном завзятої війни, яка безрозбірно все нищить. Котилася хвиля воєнна по Україні із заходу на схід минулого літа, а тепер котиться в противний бік. Знищено Україну немилосердно минулого року. Тепер це повторяється. Та й може статися ще й таке, що фронт через Україну може котитися знов із заходу на схід. А тоді втрете Україна булаб сплюндрована. І чиж може не крівавиться серце українця або американця українського походження на вид того, як за Україну змагаються ті, що хотілиб панувати над нею, та поки що жорстоко плюндрують її? І проти такого почування потрібно загартуватися та твердо вірити, що коли закінчиться війна, то й український нарід засяде в колі вольних народів світу.

О. Івах, Винніпеґ, Ман.

"Complacency" -- Ворог Число Один

Бувший головний почмайстер Джеймс Фарлі недавно в прилюдній промові сказав, що в теперішню пору американським ворогом ч. 1. є „комплейсенсі", себто та байдужність, з якою американці відносяться до війни. Американці занадто певні себе і занадто вірять, що перемога над ворогами це вже немов би довершена справа. Широкий американський загал навіть на волосок не сумнівається, що Америка вийде з цього конфлікту переможною. Й коли з одного боку така певність в перемогу є похвальною річчю, з другого боку вона притуплює в людей чуйність перед небезпекою і вслід за тим заставляє їх все трактувати легко й не напружувати всіх своїх зусиль.

Подібні перестороги висказував кілька разів сам президент, а також недавно цю пересторогу висказав голова поборових бюр, ґен. Гершей, який заявив, що американці надто сильно вважають як незаперечну правду це, що в Америці не бракне людського матеріялу і що людські резерви в Америці такі великі, що можна з них черпати кілько хто хоче, а їх ніколи не забракне. Тих людських матеріялів, говорив ґен. Гершей, може дуже легко забракнути. Щобільше, вже тепер можна сказати, що з людським матеріялом в Америці треба бути дуже обережним, коли не хочемо нашим воєнним зусиллям не заподіяти великої шкоди. Ціллю Америки є поставити добре вишколену і добре узброєну сім-міліонову армію. А в нинішні механізовані часи для кожного вояка в армії треба кільканацять здорових людей поза фронтом, щоб до[illegible] всіх тих воєнних матеріялів, яких вимагає нинішна воєнна техніка. Люди, які працюють поза фронтом, в фабриках, мусять відзначатись таким самим добрим здоровлям, як люди на фронті. Ґен. Гершей заповів, що вже в короткому часі поборові бюра зачнуть притягати до армії тих чоловіків, що мали малі тілесні недомагання й через те їх покищо звільнено зо служби. А також чоловіків зо старших річників, до 45 року життя, навіть коли вони мають родину на удержанні. З другого боку будуть мати згляди на тих здорових і молодих чоловіків, які заняті в воєннім промислі конечної необхідности. В тім промислі не можна залишити старців, чи калік. Там також мусять бути, коли не всі, то бодай великий відсоток, вповні здорових одиниць, казав він.

Справа людського матеріялу, безперечно, дуже важна. Але ще важнішою є справа суспільного запалу і охоти видавати якнайбільше праці, одним словом справа суспільної моралі. Кожний чоловік може значно збільшити видайність своєї роботи, коли напружить до мього свою волю. В теперішню пору воля американського народу мусить осягнути верх свойого напняття. А вона ніколи не осягне того верха, коли широкий загал буде далі легковажити собі небезпеку цеї війни і буде припускати, що та війна „вже так немовби була виграна". Хто так думає і вслід за тим попадає в „комплейсенсі" є несвідомим союзником ворогів Америки. Робітники одної фабрики на полудни знайшли такий клич: "Who relaxes, helps the axis."

—о—

Українське слово „самовдовілля" не віддає вповні цього що означає англійське слово „комплейсенсі". А не маючи окремого слова на цей душевний стан, українці уважають цей стан раз безжурністю, байдужністю, а раз спокоєм, рівновагою душі, холоднокровністю. Обі ґрупи цих слів лежать на крайних кінцях слова „комплейсенсі". Але змісту цього слова вони таки точно не віддають.

Коли нам приходиться в щоденному житті боротись зо станом душі, званим по англійськи „комплейсенсі" ми дуже часто зустрічаємо власне ті два крайні пояснення. Українські пояснення викликують замішання. Бо коли ми цей стан назвемо байдужністю, безжурністю, лінивством, то зачеплена тим докором сторона відповість, що закид неправдивий. Бо дана сторона не є безжурна, не є байдужа й не є лінива, а бере справу поволи, не хоче знервувати окруження, не хоче викликувати замішання, а зрівноваженим, спокійним та повільним трактуванням справи хоче її найкраще розвязати.

Ось так, замісць поборювати „комплейсенсі", дискусія зводиться до того, чи хтось є „байдужий", чи „зрівноважений"? Критики даної сторони, з браку слова „комплейсенсі" попадатимуть в неґативну крайність і заступатимуть слово „комплейсенсі", „байдужністю", „безжурністю", „лінивством". Діткнена сторона попадатиме в позитивну крайність і називатиме його „зрівноваженням", „спокоєм". Обі сторони будуть переконані, що слушність по їхнім боці і вслід за тим критичні завваги та дискусія, замісць принести користь справі, викличе огірчення, гнів і ще більший застій.

А все це тому, що нема в нас на цього ворога ч. 1. точної назви, яка відразу описувалаб середину між байдужністю та безжурністю з одного боку, а спокоєм і рівновагою духа з другого.

З Ґенерал-Ґубернаторства

Польські урядові кола в Лондоні подають, що мають докладні інформації про це, що діється на польських землях під німецькою окупацією. Згідно з їх інформаціями, польські революційні орґанізації видають около 40 ріжних тайних ґазет, які поборюють німецьку окупацію. Коли нині польський нарід ставить завзятий опір ґітлерівцям, то це велика заслуга тої тайної польської преси, твердять ці кола.

Та здругої сторони вони подають також і про ці заходи німців та деяких поляків, які намагаються навязати якесь співжиття між поляками й німцями. Як відомо за дозволом німців виходить ряд польських ґазет в Кракові й Варшаві, як рівнож виходить одна польська ґазета у Львові. Репрезентативною польською ґазетою з ласки німців є **„Нови Курієр Варшавскі",** видаваний як пишуть лондонські поляки, „поганою та слабою польською мовою". Ця ґазета, хоч її, як доносять, бойкотують варшавські поляки, має досить великий наклад, бо друкує всі офіційні розпорядження німецької окупаційної влади, призначені для поляків.

Спроваджені ріжними шляхами до Лондону числа „Нового Курієра Варшавского" дають змогу виробити собі образ того життя, яке ведуть тепер поляки, особливо від часу вибуху війни Німеччини з Совєтами. На сторінках тої ґазети виступають німецькі окупанти в характері „оборонців" західньої культури, католицизму та навіть „морального здоровля" польської молоді. Згадана ґазета пише про страшні переслідування, яких дізнавали поляки з рук большевиків, малює варварство та злочини большевиків, а представляє німців оборонцями цілого людства проти червоної зарази комунізму.

Рівночасно з тою писаниною, „Нови Курієр Варшавскі" містить ріжні фейлєтони легкого порноґрафічного змісту реклямує деморалізуючі фірми та подає про замикання польських шкіл.

Спеціяльна рубрика цеї ґазети займається оголошеннями про працю в Німеччині. Ріжні німецькі фірми заохочують польських робітників до виїзду на праці в глиб Німеч[illegible]ні, додаткові суми для родин, звороти коштів подорожі та навіть платні вакації. Ці оголошення, на думку польських урядових кол в Лондоні, вказують, що Німеччина знаходиться в обличчі пекучої потреби робочих рук.

Інша сторінка ґазети подає „правні оголошення", цебто всякі поради в справах цивільно - маєткових і торговельних. Часто згадується в ґазеті рівнож про конфіскати маєтків, коров і т. п. Проти таких конфіскат нема жадних апеляцій. За реквіровані річи платять німці такі ціни: 32 зол. за сотнар пшениці, а 24 зол. за сто кільоґрамів ячменю або вівса.

Яку купну вартість представляє ця сума, варто зацитувати інші оголошення „Нового Курієра Варшавского", прим. 1 клґ. хліба коштує 14. золотих (на чорній біржі), а 1 клґ. дріжджів коштує аж 30 золотих. Значить, за один корець пшениці можна купити ледви 5 фунтів готового хліба. Що більше, вся пожива в Ґенерал-Ґубернаторстві продається тільки по карткам. Дуже часто так буває, що поляки, хоч і дістають картки на поживу, не можуть її купити, бо нема її в склепах ані інших маґазинах. Всі надвижки реквірує німецька армія. Хліб, наприклад, розділюють три рази в тиждень. Печуть його з муки та домішки каштанів, жолуді й т. п.

Теперішня зима має бути дуже гострою також в Ґенерал-Ґубернаторстві, так, що польське населення, маючи понищені дахи над головою, терпить крім голоду ще й страшне зимно.

НА СЕЛІ

Повість

(53) М. ШКОЛИЧЕНКА

— Ви згоджуєтесь? Дуже добре! Я бачу, що ви хоч тут не покривили душею; але на мою думку так поводитись не можна, таке поводження недостойне вас. Оборонятись ви маєте такі самі засоби, як і я; так от і обороняйтесь: говоріть мені, доказуйте, що я не права, доказуйте яким хочете тоном і наперед запевняю вас, що я вислухаю вас все і не зроблю того, що хотіли зробити ви. Застерігаю вас тільки, щоб ви не викручувались, а виправдувались, бо всякий зворот від правди я спостережу і немилосердно віддячуся вам за його. Прошу!

— Уляно Іванівно, я винюсь! Говорю вам по правді, по совісти, але киньмо цю тему! Обіцяю вам, що ніколи більше не дозволю собі таких необачних, необережних вчинків. Я розумію, цілком розумію образу вашу, алеж киньмо про це! Говоріть про що хочете: про діда Омелька, або що, але не дорікайте мене! Ще раз кажу вам, що я винюся і розумом, і душею, і совістею.

Таке безумовне признання вини з боку Горбацького раптом припинило схвильовану Мисачиху і вона не знала, що говорити далі. Горбацький зрозумів її становище і запитав тихом, покірливим голосом:

— Більш над усе прохав би вас пояснити мені: чи за провину мою на віки розгнівалися ви на мене, чи і на помилування сподіватись не можна?

— Можна, але не швидко! — цілком серіозно, але тихо відповіла Уляна Іванівна.

Горбацький похнюпився.

— Коли кинути, то й кинути! — роздумуючи, ніби сама до себе промовила Мисачиха і дивлячись на Горбацького, додала уже спокійним і рівним голосом: — Я потурбувала вас по дуже важному для мені ділу і вдаюся до вас за щирою порадою: поклала я собі їхати за границю на медичні курси, але спиняє мене от що: перше — після курсів я хочу та і повинна держати іспит в Росії; треба, значить, вивчити латинську мову, а я її зовсім не знаю; друге — мушу докладно поновити практику мови французької і третє, найголовніше — хочу продати свій будинок на селі. Коли можете, запоможіть мені в тих ділах своєю доброю порадою.

— Простіть мене Уляно Іванівно, але я мушу сказати: я сподівався, покладав надію, що ви не виїдете з села, що знайомство наше — відміни життя нашого...

— Ні, ні, пане Горбацький! — перебила Мисачиха. — Я розумію вашу думку, але рішинець мій безповоротний; постанов своїх я не зрікаюсь ніколи. — Слова промовлені були твердо, енерґічно і сперечатись не приходилося.

Горбацький зрозумів це дуже добре, а через те мусів відповідати на ранійше поставлене запитання:

— На будинок ваш покупець у мене є хоч зараз, а про решту порадимось.

— От і спасибі вам! А мене найбільше турбувало іменно те, — кому і як продати мені свій будинок?

— Покупця пришлю вам завтра. Скільки там у вас ґрунту?

— Дві десятини; хороший сад, досить добрий будинок, комора, повітки і інше.

— За скільки ви думаєте продати?

— Не менше як за 700 карбованців.

— На мою думку це мало. Ваше дворище і сад оглядав я назад тому з місяць буде, хотів ще тоді запитати вас, чи не маєте думки продати; але не наважився... Ґрунт ваш, на мою думку, стоїть не менше як 800—900 карбованців.

— А через що ви цікавились моїм ґрунтом назад тому з місяць?

— Такий саме, не дуже великий ґрунт, бажає купити один мій знакомий.

— Дозвольте запитати, хто він?

— А хиба вам не однаково?

— А вжеж не однаково! Покупець той оселиться ж не в Москві, купивши мого ґрунта, а на селі?

— Можу запевнити вас, що ніякої шкоди не зробить; і ніякої, і ні з якого боку. Досить з вас такої рекомендації?

— Досить; далі допитуватись не буду. Тепер порадимось про інші речі. Когоб порайяли ви мені за вчителя мови латинської? Про мову французьку я не турбуюсь, бо маю на меті свою подругу.

— Щодо вчителя мови латинської, то для вас однаково, хто буде, чи й тут потрібний вибір?

— Ні, над тим думати нічого: порайте кого хочете, аби тільки знав мову і вмів керувати вченням.

(Дальше буде).

Допоможіть Вдержати Український Приют Для Старців!

Просіть, а дасть вам! Стукайте, а вам отворять!

Ось так і Сестри Служебниці Пречистої Діви Марії, ідучи за словами нашого Спасителя, звертаються до добрих сердець українського громадянства, щоб виблагати допомогу на Приют для Старців. Це Учитель милосердя — Христос — кличе Вас, дорогі Браття і Сестри устами Сестер Служебниць, що є слугами Пречистої Діви Марії, покровительки християнського роду і Українського Приюту для Старців. Просять цеї допомоги і ті старушки і старці, що вже знайшли в приюті опіку і притулок. Змилосердіться теж і над ними і допоможіть їм.

В часі виповнювання трьох найбільших християнських чеснот — посту, молитви і милостині — Сестри Служебниці Пр. Діви Марії згадають за тих що вже є записані в книзі жертводавців Приюту. Згадають і за тих, що поспішать тепер з жертвами. І вони будуть вписані в книгу жертводавців і споминані в постних Богослуженнях. В імені Спасителя Ісуса Христа і Пресвятої Діви Марії, Покровительки українського народу і Опікунки приюту українських зробків-просимо Вас усіх не забувати за цю добру ціль і поспішити з ласкавими жертвами на таку адресу:

ST. MARY'S VILLA
Sloatsburg, N. Y.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОМЯНІМ СІЧОВОГО БАТЬКА КИРИЛА ТРИЛЬОВСЬКОГО.

„Гей там на горі Січ іде!
Гей малиновий стяг несе!
Гей малиновий! наше славне товариство,
Гей машерує: раз, два, три!"...

Січовий марш. Січова пісня. Кому з нас вона не знана? Хто її не співає? Хто не знає про „Січ", про ті кадри, колюмни й сотні січові, що то машерували полями, шляхами й доріжками, якими ми старі, чи старші, теж ходили, беручи участь у січових вправах, здвигах, а потім, як деякі з нас, що тут живемо, ще й в боротьбі України з ворогами. І кому з нас не відоме, хто є д-р Кирило Трильовський, Батько Кирило, Батько Трильовський, Січовий Отаман, Січовий Батько? Всі ми Його знали. Як і знали про наші славні галицькі Січи, що воскресили стару січову козацьку славу і стрясли галицькою землею, як це співається у пісні:

„А ми браття не біймося,
бо нас вже є сила,
Сім півсоток кріпких Січей
у Батька Кирила..."

А тепер? З рідних земель прийшла невесела вістка, що не стало між живими цього великого піонира нашої української ниви й її розцвіту. Не стало між нами основателя, відновителя й орґанізатора Січей. З Його іменем вяжеться багато такого, без чого українська справа не моглаб обійтися, а це: орґанізація, освідомлення й піднесення селянства. Бо хто раз пересяк духом січовим, в того лишилися завзяття, витревалість і відвага назавжди. Той готов іти і зі зброєю в руках проти ворогів України. Тому найкращі українські військові частини з 1918—20 років це були ті, що були перейняті Січовим духом. Навіть й Вічної Слави Вітовський, це отаман повітової Січи Станиславова. Патріотичність Січей була зразкова. А дух в січовиків, як у пісні:

Ей ти славний осаулo, не
вдавайся в тугу,
Вийде слава козацькая
з Великого Лугу...

Або:

Тримаймося хлопці разом,
а ви дівки з пишна,
Котра дівка в Січи була,
тота заміж вийшла.
Котра дівка в Січи служить,
відбуває вправи,
Та дістане чоловіка
з козацької слави.

Січові вправи виробили любов до всього, що рідне. І не один і не одна, ще й нині, тим духом живуть і не знає тих милих патріотичних ритмічних пісень до тих вправ, як: „У Січи, у Січи гортуймось брати", „Не миритись милі браття, а боротись нині нам...", „На вулиці сурма грає", „Дай нам Боже добрий час", „Ми гайдамаки"... і інші? Тай і тут, чим ми найбільш любуємося по наших здвигах? Чи не січовими маршами, вправами, піснями? Що краще як десятка, дві або й сотка дітей, чи старшої молоді, коли вони стануть на майдані, в рядах січових, вправи відбувати? Чи і в нас не запалюється якийсь вогонь, чи не росте якась сила, чи не чуємося, що випростовуємося, стаємо молодими і набираємо нової енерґії?

Так. Це січовий дух, козацький дух в нас входить. Це той дух, яким жив і якого в нас вливав Покійний Батько Кирило. Тай не тільки це. Він був провідником селянства, його оборонцем, не як адвокат, а як друг. Він їздив, орґанізував, говорив, на тисячах віч, мітінґах й зібраннях народних, редаґував часописи, писав сотки чи тисячі статтей та дописів, до ріжних наших газет. І то майже до останніх днів свого життя.

А чи знаємо як Він жив? Старість доживав в бідноті, в малому місточку Гвіздци коло Коломиї. І звідтам інформував нас тут за морем про українські справи. І інформував вірно.

Тепер Він уже помочі матеріяльної не хоче, але певно хоче того, щоб український нарід не хилив вділ Січового прапора.

о. Степан Мусійчук,
Йонґставн, Огайо.

СТЕПАН МУСІЙЧУК.

НА МОГИЛУ СІЧОВОГО БАТЬКА КИРИЛА ТРИЛЬОВСЬКОГО

Прийшла вістка невесела
Та до нас за океан,
Що вмер Батенько Кирило,
Славний Січей Отаман.

В Коломиї дзвін ударив,
Відгомін пішов від гір
І понісся в міста й села,
На вкраїнський весь простір.

Зажурчали жалем ріки,
Доріжками сум поплив,
Куди Батенько Трильовський
Славні Січи раз водив.

Застогнав Черемош бистрий,
Тихо Прут сльози пролив,
Ой не стало дзвонаря вже,
Що селян зі сну будив.

По Покутті і Поділлі,
По степах і долинах,
Де лиш славу Січовую
Чути у грімких піснях,

Там в містах і селах наших
Знали Батеньку Тебе,
Твоя слава у нас в віки
Буде жити, не умре.

Коломия, Снятин, Косів,
Городенка і Гвіздець,
На могилу Твою нині
Вже складають свій вінець.

І по всій нашій Вкраїні,
Де співають: „Січ іде",
Твоя слава Січовая
В вічні віки жить буде.

Там, де йшло Січове Військо,
Де вільний був Київ й Львів,
Тебе, Батьку, знати будуть
Діти й внуки січові.

І зза гір і вод широких,
Гень з далеких цих сторін,
На могилу Твою нині
Шлемо ми низький поклін.

Не діждав Ти України,
Волі, щастя й свободи,
Спи спокійно у могилі
Й тої хвилі тихо жди.

Вона прийде, бо не вмерла
Наша Мати Січова,
Бо живе в нас „дух козацький",
Твоє гасло і діла.

* * *

Прощай, Батеньку Кирило,
Отамане Січовий!
Клониться Твоїй могилі
Весь Вкраїни нарід Твій.

40 ЛІТ ТОМУ.

Чи пізнаєте в цьому молодому чоловіці британського премієра Винстона Чорчила? Так виглядав він у 1901 році, коли він вернувся з бурської війни, де був ґазетним кореспондентом й попав навіть у бурську неволю.

YOUR ARMY

(Tis is the thirty-seventh of a series of articles prepared by Army Information Service, 90 Church Street, New York City, covering the history of the Army and giving facts and figures on its organization).

The Training Film Production Laboratory of the Signal Corps at Fort Monmouth is charged with the production of motion pictures to be used in instructing soldiers in all the varied activities of a modern Army. The laboratory's program is the most extensive visual education project ever undertaken. The laboratory operates under the Chief Signal Officer and is making films covering every type of subject from fundametals of military drill and first aid to the operation of the latest type of mechanical weapons. The finished products both in 16 mm. and 35 mm. are distributed to Army posts and training camps throughout the country for use in the training program administered by the G-3 section of the General Staff.

The Signal Corps first undertook the making of training films in the First World War and produced 63 reels before the Armistice was signed. Production was discontinued after the World War and no new subjects were produced until 1928. The development of sound temporarily halted this program but since 1932 a steady output has been maintained. In June 1937 Training Film Field Unit No. 1 was established with a personnel of four individuals, headed by a major. Up to July 1, 1940 this small group produced 77 reels of training film. In 1940 a program of expansion was undertaken in which the Training Film Unit was increased to many times its original size.

In order to have officer personnel competent to direct the complicated processes of production, the Army has designed one officer to go to Hollywood each year since 1930, to receive intensive training both in the film studions and in the equipment manufacturing plants under the guidance of the Academy of Motion Picture Arts and Science. New technical improvements are immediately adopted into Army production methods and every effort is made to keep the quality of the laboratory's output in line with the best commercial standards. In the early days of the laboratory there was a shortage of trained personnel within the Army and it was necessary to rely largely on civilian emploes. The Selective Service Act remedied this deficiency and brought many experienced motion picture men into the service, with the result that the laboratory's roster acquired what amounted to a cross-section of the best talent in the important studios, as well as in the newsreel, short subject and animated cartoon fields.

The work of preparing a training film begins outside of the Signal Corps when one of the separate branches of the service, such as Infantry, Coast Artillery or Cavalry selects a topic for a training film and submits a picture plan to the General Staff. If the idea is accepted the film is entered in the year's schedule and an officer is assigned by the branch concerned to prepare a detailed outline of the film and to act as a consultant, working on the scenario in cooperation with the laboratory staff, to make certain that every action is authentic and that the film will serve the purpose for which designed.

With production under way the first unit to go to work is the Scenario Department, where writers prepare a photographic scenario based on the film plan and compose the commentary which later will be synchronized with the film. Every effort is made to achieve clarity and to develop the subject logically, leaving out non-essentials. After carful rechecking and after a study of all factors, including cost, locations, and time schedules, the script is approved and the shooting of the picture begins. For the photography, production crews, headed by director and camera men are formed, and go on location to the Army camp where the type of activity desired for the picture can best be photographed. Carefully selected soldiers and equipment are placed at the disposal of these units and the work of filming the desired activity proceeds. Exposed film is sent back to Fort Monmouth where the "rushes" are inspected and where the officer in charge of production issues instructions concerning added scenes and retakes as the visual pattern begins to emerge in the editing process.

Another important group involved in the making of training film is the Editing or "Cutting" Department. Members of this department work constantly in two shifts, from early morning until late at night. They are required not only to assemble a continuous picture from hundreds of separate shots sent in from the field, but to give the picture correct timing and to provide for the emphasis necessary to make the subject clearly understood by soldiers.

In order to explain to soldiers certain processes which cannot be photographed the Laboratory has a complete animation plant using the latest professional equipment and staffed by many of the artists who have worked on animated cartoons in Hollywood. By the use of animated diagrams such operations as the interior workings of power plants, radio equipment, and artillery recoil mechanism are made clear to the soldier.

While the general technique of training film production follows closely that of entertainment pictures in all important respects, it omits certain tricks and frills which accompanies all pictures is similar distract attention from the subject being filmed. The commentary which to that of the newsreels, but the emphasis is clarity rather than on dramatic effect.

ЛИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

В-ль Г-о, Ром, Н. Й. — Чому вислано рахунок за оголошення срібного весілля? Зовсім ясно: бо оголошення срібних весіль не належить до тих оголошень, які належаться даром. І статут зовсім розумно постановляє, не признаючи такого права членам: чи представляєте собі, якби виглядав часопис, якби кожний член мав право подати до нього оповістку про такі річи, як срібні весілля?

Мід не цукроватіє, якщо держиться його в слойку в темнім місци. Коли він зцукроватів, належить поставити слоік у посудину з гарячою водою, а мід, по довшім часі розпуститься. Тільки неварений мід, по видобутті з плястрів цукроватіє, одначе він посідає сильніший аромат від меду, котрий по переварешю полишається стало в плиннім стані.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

КОГОЗ, Н. Й.

Сповняємо наші громадянські обовязки.

В нашій громаді робота іде, хоч не завжди пишемо про це в ґазетах. Було Листопадове Свято, а збірка пішла на А. Ч. Хрест. Був Щедрий Вечір, а з нього теж збірка пішла на допомогу А. Ч. Хрестови. Знову наше Братство св. Петра і Павла, відділ 57 У. Н. Союзу закупило Бонд Оборони на $500, наскільки це йому було можливим з фінансового боку. Український Горожанський Клюб купив за $100, а поодинокі громадяни закупили бонди в сумах від 100 до 500 долярів. Думаю, що вже є поважна сума, але зрахуємо все тоді, як збираються ще більше. Всі ми добре розуміємо, що маємо доложити всіх наших сил, щоб наші Злучені Держави вийшли з тої війни переможцями, та щоб можна було перемогти ворогів якнайскорше. Тоді всім буде лекше й ліпше. Не тільки нам в Америці, але всім у світі, включно з тим українським народом, що мучений, а з якого походимо.

Т. М.

ВЕСТБУРІ, Л. АЙ.

Союзовці для Оборони Краю.

На річних зборах Тов. ім. Тараса Шевченка, відділ 267 У. Н. Союзу в Вестбурі, Лонґ Айленд, рішено закупити Бонди Оборони на суму $100, а $25 даровано для Американського Червоного Хреста.

Майже всі члени нашого відділу заняли відповідні місця в місцевій поготівлі в разі ворожого нападу. Наші жінки працюють в робітні Червоного Хреста, а також і в дома виробляють річи, потрібні для армії.

Подаємо це до преси, щоб колись можна було зсумувати те все, що члени У. Н. Союза роблять для оборони нашої прибраної батьківщини і світової демократії.

К. Дідух, секр.

Стандардовий час принято в Злучених Державах у 1883. році.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 11. лютого 1942. р. по короткій недузі помер член Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 122. У. Н. Союзу в Тавнтон, Масс.

ВОЛОДИМИР МАРШАЛОК.

Покійний родився в Романовім селі, повіт Збараж, Галичина.

Прожив 47 літ. Вступив до У. Н. Союзу в 1917. році. Був примірним членом і дбав за розвій відділу і Батька Союзу. Був добрим батьком, виховав своїх дітей, оставив в смутку жену Павліну і дочки: Марселю, Валєт і Стефку, сини: Мирослава і Стефана.

Похорон відбувся в пятницю, 13. лютого, з української церкви на цвинтар Май Флавер Гил.

Хай прибрана земля буде Йому пером!

Харатон Салата, секр.

PAVE THE WAY

ПРОМОСТІТЬ ДОРОГУ

РАНЕНІ.—Британські військові носії несуть раненого вояка по скалистім терені провалу Галфая, котрий заняли були британські війська 17. січня. Раненим вояком у цьому випадку був ворог, що попав у полон. Ранених забирано до ждучих амбулянсів і перевожено до шпиталів.

Жіноча Сторінка

ОПЛЕСКИ В ДОЛОНІ

Установа, яка називає себе „суспільною" і хоче, щоб за її освітну, гуманітарну чи іншу діяльність громадянство давало їй піддержку, а її провідникам признання — мусить правильно та вичерпуючо про свій розвій та осяги це громадянство інформувати. Це підставова засада, на якій розвивається кожна суспільна організація у відрізненні фінансової, партійної чи станової, що своєю діяльністю не виходить поза межі маєткових, особистих або політичних інтересів одного лиш круга людей. Ця остання група з правила суперничить з другою установою, що існує теж для таких самих як вона цілей, іízза цього мусить після загальних засад конкуренції держати у тайні деякі внутрішньо-організаційні справи та не видвигати їх перед загал.

У загально-суспільних організаціях не може діятися нічого „секретного". Творяться вони для ідеалістичних, нематеріялістичних цілей, або матеріяльних цього роду, що користь з них припадає не одиницям, чи групам, але цілому громадянству. Живуть та розвиваються на жертвенности цілого загалу, праці одиниць та проводу, що користуються почесним іменем громадських діячів та переходять до історії суспільного життя. Нема тут цілі закривати перед громадянством чогонебудь, що відноситься до діяльности установи, бо скорше- чи пізніше, воно напевно відібється на громадському життю видним осягом або занедбанням.

Якщо організація розвивається — прилюдне і вичерпуюче висвітлення її діяльности стає найкращим родом пропаганди цих ідей, що для них працює установа. „Нема нічого так успішного, як успіх" — кажуть американці. Міліони членів у організації скорійш притягне для неї другий міліон, ніж десять другу десятку. Але лиш тоді, як кожний організаційний осяг є вміло розголошуваний, а не держаний в таємниці у реєстрах.

Занепад організації, висвітлений проводом в час та совісно, стає осторогою для громадянства, що його правильному збірному життю грозить небезпека. Раз у рік, частіше, чи рідше — є нагода напімнути громадянство, що якийсь куток суспільної ниви починає заростати буряном і треба завчасу найти спосіб, як його прочистити.

Чим краще розвинене є громадянське життя — тим більше зацікавлення проявляє загал до таких часових звітів діяльности своїх установ. Хто читав старокраєву пресу з останніх десяток літ — мусів підмітити, що такої події, як річні збори Просвіти, Рідної Школи, Наукового Товариства, Союза Українок чи інших на кілька днів витискали з часописей усі політичні новини чи сензації будня. Преса передавала усе — від зросту скількости членів, до громів зі сторони опозиції. На це, щоб коли збори кінчились поновним вибором голови чи виділу — у суспільности не лишався сумнів, чи люди ці на таке признання заслужили, та чи установа направду зробила крок вперед під їх проводом.

Крім зросту членів найбільш переконливим для загалу доказом правильного розросту організації є публичне виказання, що діяльність стає ширшою та більш ріжноманітною, чим на попередному відтинкови часу. Коли ціль товариства — як у більшости наших тутешних — обмежується до збирання гроша, то для цього є ріжні способи, більше, чи менше хосенні зі суспільної точки погляду, які заважують на загальній оцінці діяльности організації. Збирання гроша до пушки на публичних місцях вважається менше вартісним для пропагування самої ідеї, що її підпираємо грошем, ніж уладження для цеї цілі концерту, викладу, чи хочаб забави для членів. Коли у першому випадку кидаємо гріш нерідко для цього тільки, щоб промостити собі дорогу до церкви, чи позбутися настирливого визвонювання мідяками — на концерті, викладі, чи у гурті членів дізнаємо тривалих вражінь, що звязують нас з установою та її ідеями.

Опозиція внутрі організації, чи поодинокі голоси спротиву — це ніяка нечесть для проводу, якщо він зумів проте вдержатись, відперши закиди. Нічого не приносить більшої шкоди для організації, як це, коли такі речі промовчує вона у своїх звітах з діяльности і дає нагоду просякати їм у суспільність дорогою сплітoк та інтриг. Установа, у якій члени притакують у всему проводові, скорійш вказує на їхнє громадянське невироблення та апатію ніж на організаційну непомильність та енергію проводу.

Але — що спільного має це все з приплескуванням в долоні, якого вжила я за назву для сьогоднішної статті? Після неї скорійш може сподіватися треба було якоїсь балачки про дитинячі забавки, ніж інструкції для цих, що проголошують звіти з діяльности громадських установ!

Це була фраза, на яку наткнулася я у видрукованім протоколі зізду одної нашої установи після безуспішного пошукування у ній конкретних даних, що помоглиб мені виробити собі безсторонний осуд про її діяльність. Був зізд, був бенкет, були промови, комісії, делегати. Два дні часу, проголошення в пресі, привіти, телеграми. Загальна мрячна фраза про діяльність, оживлену працю і т. п. Ні числа членів — ні скількости кружків. Навіть точного очеркнення часу діяльности, що у його висліді зізд зібрався. Але за це десятки назвиск і признання, підкріплювані грімкими оплесками. Один конкретний факт — скромна цифра зібраних долярів — настирливо насуває підозріння з кощтами цілої шумної події та терпкі заввaги про безпотрібну витрату громадянського гроша.

Не знаю, чи так воно було направду, чи так вийшло лиш невдало зпід пера цих, що взяли на себе обовязок поінформувати членів та громадянство про осяги установи. Як не булоб — найкраще діється, як оплески у долоні не виходять поза кімнату зборів. Цифри та факти — це те найважніше, що на його підставі установа має право жадати від громадянства піддержки для себе, а признання для свого проводу.

Клявдія Олесницька.

АЛМА ГЕЛФИН є першою й одинокою жінкою, встановленою „пробною пільоткою", (для пробування літаків).

На Тему: Чоловіки й Жінки

ВІДКРИВАЮТЬ ДОРОГУ ДЛЯ ЖІНОЧОЇ АРМІЇ

Комітет правил палати послів американського конгресу визначив день для дебати над законопроектом про „жіночий помічничий військовий корпус".

Авторкою проекту є конгресменка Едит Норс Роджерз з Месечусетс. Корпус мав би мати не більше як 150,000 осіб. На чолі корпусу стояв би начальник штабу армії. Департамент війни каже, що зараз по ухваленні закону він приняв би на службу 12,000 жінок.

На службу іриймали би жінок у віці 21 до 45 літ. Заплата для простих і підофіцирів спершу 21 долярів на місяць, повім 30 долярів.

ПРИГОТУВАННЯ ДО МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Підчас своєї промови на перших зборах „Союзу для вільної й демократичної Европи" відома політична провідничка пані Кері Чепмен Кет закликала американських жінок почати вже тепер приготовлятися до „світового конгресу жінок", що бав би бути скликаний в той час і в тому місці, як буде скликана мирова конференція після теперішньої війни.

Говорила вона в своїй промові: „Війна це пригода мужчини, але як вона появляється, він не знає, як до неї братися. Це завдання жінок — виграти справедливий і постійний мир.

„Ми не будемо виступати проти війни, як вона триває, але як прийде до мира, ми постановляємо бути готовими подати й перевести плян... Це буде наша відповідальність заставити інших виступати проти цього жорстокого звичаю."

Кілька визначних жіночих організацій узяло участь у зборах „Союзу для вільної й демократичної Европи".

ПОЧИНАЮТЬ НАУКУ ДЛЯ ВІЙСЬКА

Університет Меріленду в Коледж Парку завів практичні курси городництва, щоб у цей спосіб приготовити створення „сухопутної армії жінок для служби на фармах".

Каже директор курсів, що воєнний час вимагає збільшення фармерських продуктів. Коли вже тепер находиться в армії два міліони мужчин, коли в наступному році в армії буде пять міліонів мужчин, а в 1944. році може десять міліонів, настав час, що „фармеретки" мусять знову дбати за те, щоб край мав що їсти.

„ЖЕРТВА ЧАСУ"

Рада директорок „Бруклинського Жіночого Клюбу" постановила продати при найближчій нагоді свій пяти-поверховий будинок, що організація мала в своїм посіданні через 73 роки.

Кажуть, що цей дім стане жертвою воєнного часу, бо, мовляв, через війну жінки так мало цікавляться клюбовим життям, що стало просто неможливим приєднувати нових членок.

ЧИ СПРАВДІ ТАК?

Джан Мейсон Бравн написав книжку, котрої наголовок: **Unaccustomed as I am** можна дещо свобідно перекласти: Хоч я не привик говорити публично. Такими словами часто починають свої промови бесідники, навіть професійні, щоб вдати, що буцімто вони не мають ніякого досвіду в говоренні перед публикою.

Отож, як можна догадатися, книжка говорить про публичне бесідництво. І здається мало є людей, які надавалися би на написання такої книжки, так, як Джан Мейсон Бравн, що є одним з найбільше популярних бесідників по жіночих клюбах. Кажуть про нього, що нема такого другого бесідника, котрого запрошували би говорити ще раз стільки разів, як його.

Та пишучи про нього й його книжку, один ґазетний критик дивується: чи справді жінки цікавляться тим, що Бравн скаже про Шейкспіра, чи може тим, як Бравн чеше волосся?

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 106., відбудуться в неділю, 22. лютого, в 12. годині вполудне, зараз по Сл. Божій, в галі церковній, Оклей і Райс ул. Просимо всіх членів і членниць конечно на ті збори явитись. Маємо одну і то дуже важну справу, яку мають рішати самі члени, а якої урядя сам рішати не буде. Як члени суспендовані в місяці грудні, не являться на збори і не скажуть урядові, що вони думають зробити, будуть виключені з Організації У. Н. С. Молодих, тут роджених членів просимо прийти на збори. Тай зичте книжки „Історія України" та освідомлюйтеся про справи українські. А Ви, Родичі, старайтеся вписувати свої діти в члени У. Н. С. Це є одинока найбільша і справедлива організація в Америці й Канаді для всіх нас українців. — В. Любас, предс.; В. Единак, кас.; Г. Даціків, секр.

ПАСАЇК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 97., відбудуться в 2. год. пополудні 22. лютого в галі церковній, 47 Говп Еве. Упоминається членів, щоби прибули усі на збори, а довгуючі щоби прийшли і заплатили свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. Проситься членів приходити на збори численнійше, а не присилати дітей. — В. Сметана, пр.; В. Бродський, з. секр.

КАНТОН, О. — Місячний мітинг Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 115., відбудеться 22. лютого в салі 1824 Edward Ave., в 3. годині. Кожний член має заплатити свою належитість до 28., бо з тим є непорозуміння, бо нема коли гроші відсилати. — Катерина Бандровська, предс.; Антін Клюс, кас.; Марія Скубяк, секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. — Місячний мітинг Бр. св. Петра і Павла, від. 81., відбудеться в неділю, 22. лютого, в галі церковній, в 2. годині попол. Взивається всіх членів, щоби явилися начас, бо є важна справа до полагодження. — В. Чачка, предс.; М. Ястремський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні звичайні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 83., відбудуться в неділю, 22. лютого, в годині 1. пополудні, під ч. 847 Норт Френклин. Проситься членів прибути на ці збори та спільно порадитись для добра Тов. і У. Н. Союзу. Довгуючих членів проситься прибути та вирівнати свої вкладки. — С. Чорномаз, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Чергові збори Бр. св. О. Николая, від. 5., відбудуться в домівці У. Л. Клюбу, 31-14 Гренд Евеню, в Асторія, в суботу, 21. лютня, в годині 7:30 вечером. Усі наші члени та членниці повинні обовязково підчас кожних наших зборів начас являтися, начас систематично вплачувати свої приналежности, а не задовжуватися в нашій касі, як це робили і роблять дотепер декотрі наші члени. Таке постійне обдовжування себе цілком не приспорює нам слави добрих та дбайливих Союзовців, а постійне „доплачування" за два або й три місяці вкладок надає цілком непотрібної додаткової праці місцевому секретареві в балансованні місячних рахунків та звітів Братства. — За уряд: Михайло, Тадан, предс.; Григорій Василик, скарб.; Михайло Беля, секр.

АКРОН, О. — На зборах Бр. Сош. св. Духа, від. 295., 18. січня 1942. вибрано уряд на наступний рік: Олекса Зепко, предс.; Ілля Гурин, заст.; Михайло Петруха, кас.; Іван Зепко, заст.; Василь Пулк, секр. Павло Славич, Евстахій Тивончук і Константин Зепко, контрольори; Гнат Лесняк, Йосиф Баранецький і Степан Дудівка, надзирателі хорих; Мартин Хорощак хорунжий і Стефан Яворський, дверник. Поза всякі ухвали ухвалено $10 на Американський Червоний Хрест і куплено за $500 бондів краєвої оборони. — Василь Пулк, секр.

ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ ПОЛЬСЬКОГО „КВІЗЛІНГА"

ЛОНДОН. — Польські судові власти в Лондоні засудили позаочно на кару смерти Леона Козловского, бувшого премієра Польщі, який тепер перебуває в Берліні і після всякої правдоподібности наклаідає з німцями. Про Козловского вже передтим була кілька разів згадка, що він був наперед арештований совєтськими властями, вивезений на Сибір, опісля увільнений. Він втік з Совєтів до німців.

Неприємний запах в мешканню уступить, якщо на гарячу бляху кинеться кілька зсохлих шкірок з помаранчі або трохи цукру.

ТАРЗАН. Ч. 505. Підозріння.

Повернувши назад до Паладії, не відомо з яких причин, Зеля покірно далась завести до замку, в якім Ґуйон доживав останні хвилини.

Зближаючись до ліжка, де лежав нашів притомний лицар, Зеля розімкнула кулак в якім було зімняте листя, принесене з нетрів.

З цього зіля витікала резина. Ту резину Зеля взяла на кінець пальця і хотіла її прикласти Ґуйонови. Лікарі слідкували з підозрінням.

„Вона є в спілці з Вилиеном. Вона хоче затроїти Ґуйона і спричинити певну смерть" сказав один з лікарів. По тім вони відтрутили її від Ґуйона.